

Statens vegvesen

Miljøverndepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 OSLO

Behandlende enhet:
Vegdirektoratet

Saksbehandler/innvalgsnr:
Hanne Caroline Hvidsten - 98005853

Vår referanse:
2013/102730-002

Deres referanse:
13/3055

Vår dato:
21.10.2013

Høringsuttalelse - ny statlig planbestemmelse for lokalisering av kjøpesentre og handel

Vegdirektoratet synes det er positivt av Miljøverndepartementet har lagt fram forslag til ny statlig planbestemmelse for lokalisering av kjøpesentre og handel. Det nye forslaget vil støtte og forenkle etatens oppfølging av nasjonale miljø- og transportpolitiske mål.

Planbestemmelsen er viktig som grunnlag for å hindre at hovedvegnettet bygges inn og benyttes til lokalisering av svært trafikkskapende virksomheter som ikke lar seg betjene med kollektiv-, gang- eller sykkeltransport. Konsekvensene av slike etableringer er blant annet svekkelse av eksisterende sentrum, redusert kapasitet på hovedvegnettet, økt transportbehov, redusert trafikksikkerhet og mindre gang- og sykkeltrafikk. Totalt vil dette føre til dårligere måloppnåelse for de nasjonale miljø- og transportpolitiske målene.

Vegdirektoratet har noen generelle og konkrete merknader til utkastet.

Generelle merknader

Mye av teksten i de utfyllende kommentarene er gjentakelser av teksten i selve planbestemmelsen. Det bør vurderes å innarbeide teksten i de utfyllende kommentarene i selve planbestemmelsen.

Konkrete merknader

Merknader til § 3. Regler for lokalisering av kjøpesentre og handel

- Bestemmelsen bør tydeliggjøre behovet for gode sentrumsavgrensinger og behovet for gode fortettingsanalyser. En styrking av eksisterende senterstruktur forutsetter at sentrumsformål avgrenses i kommunedelplan.
- Slik vi leser formuleringen i § 3, er listen over handelsvirksomheter som unntas fra forbudet uttømmende. Det betyr at møbelforretninger ikke unntas fra forbudet, og at en virksomhet som for eksempel IKEA ikke kan lokaliseres utenfor by- og

Postadresse
Statens vegvesen
Vegdirektoratet
Postboks 8142 Dep
0033 Oslo

Telefon: 02030
Telefaks: 22 07 37 68
firmapost@vegvesen.no
Org.nr: 971032081

Kontoradresse
Brynsengfaret 6A
0667 OSLO

Fakturaadresse
Statens vegvesen
Regnskap
Båtsfjordveien 18
9815 VADSØ
Telefon: 78 94 15 50
Telefaks: 78 95 33 52

tettstedssentrum uten samtykke fra fylkesmannen. Konseptet til IKEA er i dag basert på at kundene selv frakter mange tunge varer med seg hjem. Det betyr at det er relativt lite å vinne på en god kollektivdekning. Samtidig vil en etablering utenfor sentrum stride imot overordnede miljø- og transportpolitiske mål om blant annet mindre bruk av privatbil og mer gåing, sykling og kollektivtransport. Det er likevel vanskelig å forutsette lokalisering i byer og tettsteder fordi det vil kunne gi lokale miljø- og framkommelighetsproblemer. Vegdirektoratet mener at handelsvirksomheter der den dominerende delen av vareutvalget er møbler *ikke* bør unntas forbudet, men vi ønsker å påpeke at det er viktig å utrede trafikale og miljømessige konsekvenser av slike etableringer.

- Handelsvirksomheter der den dominerende delen av vareutvalget er utsalg fra hagesentre bør *ikke* unntas forbudet. Slike virksomheter (eksempelvis Plantasjen) har ofte en omsetning som i stor grad er knyttet til salg av detaljvarer som enkelt kan fraktes med kollektiv-, gang- eller sykkeltransport. Slike virksomheter kan derfor med fordel lokaliseres i by- og tettstedssentrum.
- Handelsvirksomheter der den dominerende delen av vareutvalget er campingvogner bør unntas fra forbudet.
- Handelsvirksomheter med plasskrevende varer kan ha stor omsetning knyttet til detaljvareutvalget til tross for at detaljvarene ikke dominerer varebildet. Så lenge denne typen handelsvirksomheter ikke er pålagt de samme parkeringsrestriksjoner og parkeringsavgifter som er typisk for bysentrum, vil mye av detaljhandelen foregå utenfor sentrumsområdene fordi handelen gis konkurransefordeler som bysentrene ikke har. For å unngå detaljhandel utenfor sentrum, må plasskrevende handel underlegges de samme kravene som finnes i bysentrene med hensyn til parkering.

Merknader til § 4. Behandling av søknad om samtykke

- Det er uklart om det må foreligge en konsekvensutredning etter plan- og bygningsloven for at fylkesmannen skal kunne gi samtykke til å fravike bestemmelsen i § 3, eller om dette også kan gjøres gjennom en særskilt konkret vurdering sammenholdt med formålet i § 1. Vi mener det er ønskelig at det ligger til grunn en konsekvensutredning for slike beslutninger. En konsekvensutredning bør synliggjøre eventuelle behov for kompenserende tiltak.

Transportetatene må stå oppført som høringspart ved behandling av søknad om samtykke. Dette for å kunne gjøre gode faglige vurderinger av etableringens konsekvenser for miljø, trafiksikkerhet og framkommelighet på transportnettet.

Seksjon for planlegging og grunnnerv
Med hilsen

Gyda Grendstad
Avdelingsdirektør

Hanne Caroline Hvidsten